

הדלקת נרות: 17:56

צאת השבת: 19:06

מוצ"ש לר"ת: 19:49

זמנים לפי אופק ירושלים

שבת
תשובה!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

שנה ראשונה

אמרה התורה לזוג החדש: "כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמה את אשתו אשר לקח". מפסוק זה מובן ששנה ראשונה היא יסוד וראשית הבית. עד כדי שהתורה פטרה את החתן מכל התחייבות ציבורית כדי שיהיה מרוכז בבניית ביתו.

לפני שנכנס להבנת הפסוק בפרוטרוט, חשוב להדגיש ולומר שחובה על כל חתן וכלה לעבור הדרכה מפורטת לפני החתונה, כי היא הכנה נצרכת ביותר כדי לייסד נכון את הבית.

הדרכת החתנים צריכה להיעשות עם מדריך מנוסה ובקיא בהלכות, דהיינו טהרת המשפחה, ובהליכות שהן הדרכה בשלום בית והתנהלות בשנה הראשונה. גם הדרכת הכלות צריכה להיעשות אצל מדריכה מנוסה ומקצועית שיוודעת כיצד להעביר את הדברים בצורה מובנת, גם בחלק ההלכתי וגם בחלק של השלום בית.

לא כל רב או אדם שיוודע הלכות טהרת המשפחה יכול להדריך חתנים. לא כל אשת רב, אפילו שהוא מפורסם, יכולה להדריך כלות, גם אם היא בקיאה בהלכות. הדרכת חתנים וכלות היא מקצוע שלומדים אותו באופן מסודר, עם מבחנים מעשיים, ולימוד כיצד להעביר את המסר בצורה נכונה לכל גווי הקשת.

לצערי הרב נתקלתי בזוגות צעירים רבים שטענו שקיבלו 'הדרכה', ועשו טעויות בסיסיות בקשר הזוגי וההלכתי מפני שההדרכה שקיבלו לא הייתה מקצועית מקיפה ונכונה. גם לא הדגישו בפניהם את השוני היסודי שיש בין איש לאשה מבחינת הצרכים הנפשיים, צורת החשיבה, והגישה לעניינים רבים.

טעויות מסוג זה, יצרו חוסר ידע בסיסי שמלווים את בני הזוג לא רק בשנה הראשונה אלא במשך כל חיי הנישואין, ולפעמים הדברים מתעצמים ומגיעים עד כדי גירושין.

דוגמא מצוינת לכך הוא הנושא הזה של 'שנה ראשונה'. הרבה זוגות לא קיבלו אותו בהדרכת חתנים וכלות וגם אם דברו על כך זה היה באופן שטחי, כך שלא היה לבני הזוג את החומרים הנצרכים ליציקת יסודות הבית בשנה הראשונה. ישנם גם מדריכים ומדריכות שבשלב של הדרכת שלום בית או הדרכת יחסי אישות הם נתנו לתלמידים שלהם לקרוא חומר כתוב בנושאים אלו ואמרו להם - תפעלו באופן הזה והכל יסתדר...

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

פיוס

אמר הכתוב: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו". יום הכיפורים הוא היום הקדוש ביותר בשנה שבו נכנס האיש הקדוש ביותר בבית המקדש שהוא הקודש הקודשים. הכהן הגדול מתפלל שם תפילה קצרה ומתכפרים לעם ישראל העוונות. כל זה בתנאי אחד - "... לפני ה' תטהרו" כלומר חייבים לחזור בתשובה. ללא זה כל עבודת הכהן גדול וכל הקורבנות לא יכפרו.

תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר. במה דברים אמורים - במצוות שבין אדם למקום, אבל מצוות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו. כלומר אין הדבר תלוי רק בתשובתנו אלא בעיקר במחילת החבר לנו. ובאמת מי הוא החבר הקרוב ביותר לאדם? זה אשתו וילדיו, וזה בעלה וילדיה. ומי יכול לומר שלא פגע באשתו, ומי זו שיכולה להגיד שלא העליבה את בעלה.

איך מפיסיים? פיוס אינה אמירת סליחה וזהו. זה הרבה יותר עמוק. לדוגמא: איציק הלך ברחוב ולפתע הבחין בשונא שלו שהולך מקדימה מלפניו. חשב איציק בליבו שזו ההזדמנות הכי טובה להחזיר לו כדי רשתו, הוא התקרב אליו בשקט בצעד מהיר והנחית עליו כזו סטירה עד שהאיש שמע באזנו צפצוף... כשהסתובב אותו האיש גילה איציק לתדהמתו שזה לא השונא שלו...

אם איציק יבקש עכשיו סליחה זה יפסיק לו את הצפצוף באוזן? זה יבטל לו את הכאב? בוודאי שלא! אמירת הסליחה לא מבטלת שום כאב, אם כן מה צריך איציק לעשות?

ראשית הוא צריך לקחת אותו לקופ"ח לעשות צילום לסת לראות שהכל במקומו. שנית יקח אותו למסעדה וייתן לו לאכול כדי לראות שתפקודו טוב, ואח"כ יקנה לו זר פרחים גדול, יגיש זאת לפניו ויאמר לו: אתה סולח לי??? זה נקרא עד שירצה את חברו.

בדיוק כך אנחנו צריכים לנהוג אחד כלפי השני, בשבוע הזה אשה תקבל את בעלה כשהוא חוזר בסבר פנים יפות, תכין לו מטעמים שהוא אוהב, תשתדל לא להעביר שום ביקורת...

גם הבעל מצדו ישתדל לדבר אליה בנחת, ירבה במחמאות, יקנה לה משהו וירשום לה פתק... ובהגיע ערב יום הכיפורים יבקשו סליחה זה מזה ואז יאמר עליהם - "סר עוונכם וחטאתכם תכופר".

ולסיום נא לא לשכוח לבקש סליחה מההורים לפייס אותם כדי שיתכפר לנו עוון ביטול כיבוד אב ואם וגם יתקיים בנו - "... למען יאריכון ימך". יהי רצון שזנכה לגמר חתימה טובה לשנה טובה ואריכות ימים.

גמר חתימה טובה - אבנר קוואס

ליד בית הקברות עומדים כמה נערים צעירים ליד השער, עבר אדם ושאל אותם "מה אתם עושים פה למה אתם מחכים?" הם ענו שהם נורא מפחדים ומנסים לקבל אומץ להיכנס לבית קברות בחושך.

אמר להם האדם שהוא מאוד מבין אותם

וגם כשהוא היה בין החיים היה פוחד להיכנס לבית קברות.

מעולם לא ראיתי מישהו רץ ובורח במהירות כזו.

בדיחה

ביקורת סטיגמטית

עלינו לדעת, כשאנו רוצים להוכיח כל אדם, ובפרט את ילדינו עלינו להימנע מלומר את הביקורת באופן סטיגמטי, אלא בצורה מעודדת, שגורמת להם להשתפר.

מה דעתכם, אם נאמר לילד שהוא 'עצלן' או שנאמר לו שהוא 'מתעצל', האם יש הבדל בין המילים האלו או שזו רק סמנטיקה? בוודאי שיש הבדל! 'עצלן' פירושו - ככה נולדת, זה האופי שלך, אין מה לעשות, תחיה עם זה, ולעולם לא תשתנה, והוא מתייחס מלהשתנות. אבל המילה 'מתעצל' אומרת שהפעם מעדת, אבל באופן כללי אתה לא מתעצל. מילה כזו נותנת לאדם תקווה וחשק להשתנות, והוא מרגיש שעל נפילה חד פעמית אפשר להתגבר... והאמת היא שאפשר אפילו לוותר על המילה 'מתעצל' ולומר: 'למה לא הזדרזת?' באמירת ביקורת בסגנון כזה הוא כבר לא שומע את המילה 'עצלות', אלא את המילה 'זריזות'! אמירה כזאת בוודאי תפעיל אותו להגיע לתוצאות רצויות. כיוצא בזה, צריך להיזהר לא לומר לילד 'אתה שקרן' אלא 'אתה משקר', או לומר לו 'מדוע לא סיפרת את האמת?'.

ביקורת יכולה לבנות דימוי עצמי גבוה או להרוס אותו. דרך הביקורת מעבירים לילדים מסרים חיוביים ושליילים. ביקורת שנאמרת באופן שהיא משאירה לילד תקווה לשיפור, ומובילה לשינוי, הרי היא ביקורת חיובית. אבל אם הביקורת גורמת לילד להתייחס מלהשתנות, הרי זו ביקורת שלילית.

ביקורת סטיגמטית היא סוג של ביקורת שלילית. סטיגמה פרושה תווית, חותמת או כותרת. אנחנו נמצאים בדור שמחלק סטיגמות. כלומר, מקטלגים כל דבר, מכניסים אנשים למשבצות, ונותנים הגדרות לכל מיני התנהגויות. למשל, ילד שהוא קצת טובב, כבר קוראים לו 'היפר'. אם הוא קצת ביישן, אז מגדירים אותו כחסר בטחון עצמי. אם הוא קצת חלמן, אז אין ספק שיש לו הפרעת קשב וריכוז.

הבעיה בהגדרות הללו שכשהאדם גדל עם תוויות, הדימוי העצמי שלו נפגע, וכושר תפקודו ויכולת הצלחתו נפגמים. אט אט הוא מאבד את החשק לתקן, משלים עם מצבו, ולעיתים שוקע בעצבות ודכאון עד לכדי פגיעה נפשית קשה.

סיפור לשבת

המקובל הרב שלמאן אליהו זצוק"ל

הסיפור כיצד הרב העפיל לרום המעלה הינו מופלא ביותר. ונלקח מתוך הספר 'יחמיו בבלי': בבית משפחת אליהו את בנם היחיד, שלחו לביה"ס בו רכש השכלה הכוללת שפות זרות. כדי שבבוא היום יוכל הבן לנהל את עסקי המשפחה. מוריו השתאו לנוכח תפיסתו המהירה וזכרונו הנדיר. תוך זמן קצר שלט היטב בשתי השפות האנגלית והצרפתית על בוריין. הוריו ראו נחת, תעודות הערכה וההצטיינות שקיבל בגמר לימודיו פתחו לפניו את כל השערים. הוריו התעתדו לשלחו לאחת האוניברסטאות שבאנגליה.

שבוע ימים לפני זמן ההפלגה לאנגליה עבר רבינו ליד בית-המדרש "בית-זילכה" בקעו לאוזניו קולות של התלמידים שהתנצחו זה עם זה במלחמתה של תורה. נכנס הרב שלמאן שהיה אז כבן 16 שנים בלבד, והמחזה שנגלה לנגד עיניו השאירו פעור פה. לאחר דקות ארוכות נטל הרב שלמאן את אחד הספרים והתיישב ללמוד. לפתע נגלה לפניו עולם קסום ונפלא, שמימיו לא שמע ולא הכיר. השעות חלפו בזו אחר זו.

לפנות ערב הגיע לביתו ואז שאלו אביו יוסף: "היכן היית כל היום?", הרב היה גלוי לב ואמר לאביו: "גיליתי היום את יעוד חיי. החלטתי להקדיש את כל עמלי לתורה". הוריו נדהמו. דודו פנה אליו ואמר: "זה בלתי אפשרי, כבר רכשנו עבורך את כרטיס נסיעה ואתה חייב לעשות את רצון הורידך". אולם הרב התנגד בכל תוקף ובסופו של דבר הוריו נכנעו לו. שקידתו היתה מופלאה. את האוכל שקיבל בביתו חילק בין תלמידי חכמים עניים. רק בלילה כשחזר לביתו טעם משהו.

מסופר, כי פעם הקשה הרב קושיה עצומה שעוררה הדים בכל בית-המדרש. כולם ניסו למצוא תרוץ- אך ללא הועיל. לבסוף, פנה אחד מן הרבנים לרב שלמאן ואמר לו: "בווילנה הדפיסו ש"ס חדש עם הגהותיו של רבי שמואל שטראשון. אולי שם תמצא הקושיה והתרוץ". הש"ס היה יקר ערך ערוך, ועדין לא הגיע לבגדד. הרב לא היסס. הוא לקח את כל חסכונו והזמין מווילנה את הש"ס החדש.

ואכן, בהגהות הרש"ש מצאו את הקושיה ואת התרוץ. הש"ס המפואר המשיך לפאר את בית-המדרש שנים ארוכות. לאחר שנתיים של שקידה ללא לאות בתורה. התפרסם שמו של רבינו כבקי בכל הש"ס ובספרי הפוסקים.

לאחר שקיבל את הסכמת רבותיו, החל לעסוק גם בחוכמת הקבלה, ותוך שנה אחת היה בקי בספר "עץ החיים" ובשמונת השערים לאר"י הקדוש. אחד מחבריו, הלך וסיפר למרן רשכב"ג הגאון ר' יוסף חיים זצ"ל על ר' שלמאן שתוך שלוש שנים בלבד קנה ידיעה מקפת ומעמיקה בכל הש"ס ובכתבי האר"י. ר' יוסף התקשה להאמין.

חלפו ימים אחדים ור' שלמאן ניגש לר' יוסף חיים זצ"ל להזמינו לסעודת סיום הש"ס שהוא עושה. החל מרן ר' יוסף לדבר עימו בדברי תורה. ומצאו גדוש בכל התורה כולה- בנגלה ובנסתר. ר' יוסף אמר: "אומנם אין דרכי ללכת לסעודות, ואף לא לסעודות מצווה. אולם הפעם אשנה ממנהגי ואי"ה אשתתף".

כל אותה עת הסתיר רבינו את מעשיו ואת יגיעותיו העצומות אף מבני משפחתו. הוא ידע כי דודו כועס עליו מאוד. כאשר קנה ספרי קודש היה מניח אותם בשק ועל ספריו היה מניח אבטיחים.

פעם בעת סעודה החל דודו לבזותו ואת לומדי התורה. ר' שלמאן לא יכל להבליג ונלחם שעה. דודו ניגש להכותו, והניף את ידו, ונתקל במיחם מלא במים רותחים. כל המיג החמים נשפכו על ידי הדוד. הדוד הוציא מהבית את כל ספרי הקודש. למחרת, נפל דודו למשכב. בכל גופו עלו פצעים וחבורות, הוא הזמין רופא מומחה מאנגליה. כאשר בדק הרופא את החולה אמר: "בפצעים כאלו לא נתקלתי בחיים, כמדומני שאין כל תרופה לכך".

הדוד הבין שאם רצונו להתרפא, עליו לבקש סליחה מרבינו. הרב הגיע לדוד ששכב על ערש דווי. הדוד ביקש מחילה בדמעות שליש והבטיח שלא יפריע לו ללמוד. למרבה הפלא, לאחר תקופה קצרה, הדוד הבריא לחלוטין. מיד הלך הדוד ותרם סכום כסף גדול עבור ת"ח עניים.

לאחר מעשה זה, שמו של רבינו נישא בהערצה כצדיק וקדוש. לאחר מכן עלה לירושלים ללא כל ספירה הרבנית כי הרב היה מקבל כל חודש תרומה זעומה שבקושי רב היתה מספיקה כדי לפרנס את המשפחה. פעם, כשחזר בראש חודש, ביקשה הרבנית את הכסף שקיבל מהישיבה כדי להאכיל את עולליו הקטנים.

אולם הרב סיפר כי בדרכו, פגש בעני המטופל בילדים שהיה זקוק לכסף בכדי לקנות תרופות לאחד מבני משפחתו ונתן לו את כספו. כשסיפר לספר על הצרות של העני, החל בוכה מתוך צער משל היה אחד מבניו.

(פניני עין חמד)

קן ההלכה הספרדי הארצי

073-7-860-860 | *3030

רב קווי | בעלות שיחה רגילה

1 שלוחה

מענה טלפוני לשאלות בהלכה שעי"מ מורי הוראה הפוסקים ע"פ פסקי

מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל

בנשיאות חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א

24 שעות ביממה רצוף

2 שלוחה

מענה טלפוני לשאלות בעניני שלום בית וחינוך ילדים, עם יועצים מומחים שעי"מ

הרב **אבנר קוואס** שליט"א

בין השעות 09:00-23:00

שיעורים בפרשת שבוע מטובי המרצים בשלוחה 5

לרכישת ספרים ודיסקים מאת הרב אבנר קוואס שליט"א

התקשרו עכשיו - 1599-59-39

להזמנת הספר אליך בדואר עד הבית ניתן ליצור קשר עם קוואס יהלום 02-5370271